

בבית ישראל ראיתי שעורוריה שהאשה תמר עפשטיין אשת אהרן פרידמאן שבעלה מסרב זה רבות בשנים מלתת לה גט מחמת סכסוך ביניהם על אחזקת ילדיהם. וכבר ברר הר"ה ג'ר' אהרן פעלדמאן שליט"א על הפרטים וה"רב" שהתיר אמר שהיה כאן מקח טעות מפני שבעלה סבלה מהפרעות אישיות פראנאידיות (Paranoid Personality Disorder [PPD]) וכפיחיות (Obsessive Compulsive Personality Disorder [OCPD]) הנה דבר פשוט שיש הרבה אנשים שיש להם חסרונות כאלו והיום חיי אישות יחד. וכן שאלתי משני רופאים מומחים ואמרו לי שאין אלו מחלות אלא חסרונות במדות האדם ואין שום ה"א שיש בזה מקח טעות. גם הב"ד בבאלטימאר שהוא הב"ד היחיד שעמדו שני הצדדים לפניו וחתמו על שטר בירורין לדון בפניהם אמרו שאין כאן שום סימני שטות.

ואם ח"ו יוסיפו קלי דעת להתיר בטעות כאלו לעולם א"צ שום גט שהאשה תטעון שיש לו חסרונות גדולים במדותיו ומעולם לא הסכימה על קידושין עם איש כזה וח"ו ירבו ממזרים בישראל.

ומלבד כל זה הלא נשארו דרים יחד ולא טענה שום מקח טעות, וגם אף אחר שהרופא כתב שא"א להאיש להתרפא מחסרונותיו נשארו יחד למשך ב' חדשים, א"כ פשוט שאפילו אלו היה כאן מום (אשר כבר כתבנו שאין כאן מום לבטל הקידושין) היא סברה וקבלה ואין כאן מקח טעות.

וכהיום נתרבו קלי דעת הרוצים להתיר כל העגונות בטענת מזויפות של מקח טעות, והתורה ח"ו נשארה עגונה ואין מבקש באמת מהו ההלכה על פי אמת, ומספיק להם שיש שום רב שהתיר להם ולא איכפת להו אם אמר כהלכה אם לא.

כהיום יש סכנה לכלל ישראל מחרב בני ישמעאל ויש שואלים על איזה חטא בא צרות כאלו, ולא נביא אנכי ולא בן נביא לא חילק ידענא ולא בילק ידענא אנא מתניתא ידענא, חרב באה לעולם על המורים בתורה שלא כהלכה ואין לך מורים בתורה שלא כהלכה יותר מזה שמתירים אשת איש לעלמא בלי שום גט.

סוף דבר האשה תמר עפשטיין אסורה לבעלה השני שנשאה לו בלי גט ובניה מבעלה השני לא יהיו מותרים לבא בקהל.

החותם בצער על החורבן הנורא ועל חלול השם בפרהסיא

אברהם יצחק זצ"ל
ה'תרס"ג
אשר ארן
יגאל

Free translation of the ruling from Rav Hershel Schachter:

To whom it may concern:

The Vilna Gaon in Bava Kama (74b) demonstrates from the Bavli and the Yerushalmi that, even to be exempt from any obligations in Heaven, there is no concept of paying a penalty as long as there has not been a ruling from *beit din*. **However, to prevent a husband from causing his wife to be an *agunah* – this matter does not require a ruling from *beit din*, and it is obvious that an instruction from a sage is sufficient.**

Consider the writings of Rabbi Akiva Eiger on Orach Chaim Hilkhos Shabbat 399:4 in which he cites the responsa of the Shvut Yaakov, that even though we do not punish someone on Shabbat, and we cannot incarcerate someone on Shabbat, that refers specifically to a punishment from an earlier transgression. **However, it is obvious that it is permissible to restrain him if he wants to flee and cause his wife to be an *agunah*,** since this is the principle of enforcing the fulfillment of *mitzvot*. Consider [the case of] the *gemara* in Bava Kama (28a) regarding a slave whose master provides for him a Canaanite maidservant, that until now it has been permissible, and now it is forbidden... [in which the *gemara* states that] one's actions become an extension of the *beit din*.

If the sage Rav Shmuel Kamenetsky instructed that it is proper to pressure the husband to divorce his wife, then this wise elder has issued his instruction, and one cannot question his instruction, because, if so, one has to judge every single *beit din* that has stood from the time of Moshe until now. It is a *mitzvah* to listen to the words of the Sages, because we uphold a fundamental principle in Jewish law and philosophy of believing in the Sages, since we always rely on them because, presumably, the sage received Divine assistance in issuing proper instruction. As the verse states, "The secrets of God are for those who fear Him," unless it becomes absolutely clear that he has erred.

I have written and signed in honor of the Sages of the Torah,
Hershel Schachter
Thursday, 16 Tevet, 5771

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרב צבי שטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

לכל מאן דבעי

הגר"א לב"ק (עד :) הוכיח גם מהצבלי וגם מהירושלמי דאפילו לנאח ידי שמים אין ענין לשלם קנס כל זמן שאין שמה פסק מצ"ד. אבל למנוע מהבעל שלא יעגן את אשתו - ענין זה אינו נריך פסק מצ"ד, ופשיטא דקגי בהוראת חכם. ועי' ח"י רעק"א לאו"ח הל' שבת סי' שלט ס"ד שהביא מתשו' שבות יעקב, דאף דאין מענישין בשבת, ואין להכניס אדם לבית הסוהר בשבת, היינו דוקא בעונש אלשעבר. אבל פשיטא דמותר לחובשו אם רוצה לזרוח ולעגן את אשתו, דזהו ענין כפייה על המצוות, ועי' גמ' ב"ק (כח.) דצעבד שמסר לו רבו שפחה כנענית, עד האידנא היתרא, והשמה אסורא... ונעשית ידו כשליח ב"ד וכו'. ואם הורה החכם הרב שמואל קמינצקי נ"י שמן הנכון לשכנע את הבעל שיגרש את אשתו, אזי כבר הורה זקן, ואין להרהר אחר הוראתו, כי אם כן, נריכים אותו לדון על כל ב"ד וב"ד שעמד מימות משה ועד עכשיו. ומנזה לשמוע דברי חכמים, כי אצלנו קיים כלל ויסוד צהלכה ובהשקפה של אמונת חכמים, שאנו תמיד סומכים על כך שמסתמא הי' להחכם קיעתא דשמיא להורות כהוגן - וכלשון הפסוק, סוד ד' ליראיו - אלא אם כן יתברר להדיא שטעה.

הכותב והחותם לכבוד חכמי התורה,

צבי שטר

יום ה' לס' שמות, טז טבת, שנת תשע"א